

PAPA FRANCESC
AUDIÈNCIA GENERAL

Dimecres, 20 de març de 2024

Catequesi. Els vicis i les virtuts. 12. La prudència

Benvolguts germans i germanes, bon dia!

La catequesi d'avui la dediquem a la virtut de la prudència. Ella, juntament amb la justícia, la fortalesa i la templança, forma les virtuts anomenades cardinals, que no són prerrogativa exclusiva dels cristians, sinó que pertanyen al patrimoni de la saviesa antiga, en concret, la dels filòsofs grecs. Per això, un dels temes més interessants en l'obra d'encontre i d'inculturació va ser precisament el de les virtuts.

En els escrits medievals, la presentació de les virtuts no és una simple enumeració de qualitats positives de l'ànima. Reprement els autors clàssics a la llum de la revelació cristiana, els teòlegs van imaginar el septenari de les virtuts —les tres teològals i les quatre cardinals— com una mena d'organisme vivent en el qual cada virtut ocupa un espai harmònic. Hi ha virtuts essencials i virtuts accessòries, com pilars, columnes i capitells. Potser res com l'arquitectura d'una catedral medieval pot donar la idea de l'harmonia que hi ha en l'ésser humà i de la seva contínua tensió envers el bé.

Així doncs, comencem per la prudència. No és la virtut de la persona temerosa, sempre titubejant davant l'acció que ha d'emprendre. No, aquesta és una interpretació errònia. No és tampoc només la cautela. Concedir la primacia a la prudència significa que l'acció de l'ésser humà està en mans de la seva intel·ligència i de la seva llibertat. La persona prudent és creativa: raona, avalua, intenta comprendre la complexitat de la realitat. I no es deixa portar per les emocions, la peresa, les pressions, les il·lusions.

En un món dominat per les aparences, pels pensaments superficials, per la banalitat tant del bé com del mal, l'antiga lliçó de la prudència mereix ser recuperada.

Sant Tomàs, inspirat en Aristòtil, la va anomenar *recta ratio agibilium*. És la capacitat de governar les accions per a dirigir-les cap al bé; per això rep el sobrenom de “conductor de les virtuts”. Prudent és qui sap elegir: mentre roman en els llibres, la vida és sempre fàcil, però enmig dels vents i les onades de la quotidianitat, la cosa canvia: sovint ens sentim insegurs i no sabem cap on anar. Qui és prudent no escull a l'atzar: primer sap el que vol; després, avalua les situacions, es deixa aconsellar i, amb amplitud de mires i llibertat interior, escull quin camí ha d'agafar. No és que no pugui cometre errors, després de tot continua sent humà; però evitarà grans daltabaixos. Desafortunadament, en tots els ambients hi ha qui tendeix a liquidar els problemes amb bromes superficials o a suscitar sempre polèmiques. La prudència, en canvi, és la qualitat dels qui són cridats a governar: sabem que administrar és difícil, que hi ha molts punts de vista i que cal intentar harmonitzar-los, que no s'ha de fer el bé d'alguns, sinó el de tots.

La prudència ensenya també que, com s'acostuma a dir, «El que és perfecte és enemic del que és bo». Massa zel, de fet, en algunes situacions, pot provocar desastres: pot arruïnar una construcció que hauria requerit gradualitat; pot generar conflictes i incomprendiments; pot fins i tot desencadenar la violència.

La persona prudent sap custodiar la memòria del passat, no perquè tingui por del futur, sinó perquè sap que la tradició és un patrimoni de saviesa. La vida està feta d'una continuada superposició de coses antigues i coses noves, i no és bo pensar sempre que el món comença amb nosaltres, que hem d'afrontar els problemes des de zero. La persona prudent també és previsor. Una vegada decidit l'objectiu pel qual lluitar, cal procurar-se tots els mitjans per aconseguir-lo.

Molts passatges de l'Evangelí ens ajuden a educar la prudència. Per exemple: és prudent qui edifica la seva casa sobre roca, i imprudent el qui la construeix damunt de sorra (cf. Mt 7,24-27). Sàvies són les verges que porten l'oli per a les seves torxes, i desassenyades les que no ho fan (cf. Mt 25,1-13). La vida cristiana és una combinació de senzillesa i astúcia. En preparar els seus deixebles per a la missió, Jesús els recomana: «Jo us envio com ovelles enmig de llops: sigueu astuts com les serps i innocents com els coloms (Mt 10,16). És com si diguéssiu que Déu no sols vol que siguem sants, sinó que vol que siguem sants intel·ligents, perquè sense prudència equivocar-se de camí és qüestió d'un moment!